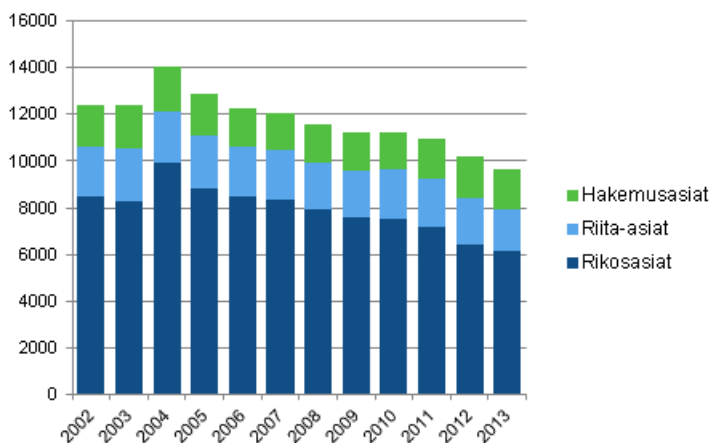

Hovioikeuksien ratkaisut 2013

Hovioikeuksissa ratkaistujen asioiden määrä pieneni 5 prosenttia vuonna 2013

Hovioikeudet ratkaisivat 9 700 asiaa vuonna 2013, mikä on 5 prosenttia vähemmän kuin vuotta aiemmin. Käsitellyistä asioista oli rikosoikeudellisia asioita 6 100, riita-asioita 1 800 ja hakemusasioita 1 700. Rikosasioista suurin osa oli edellisvuoden tapaan omaisuusrikoksia, henkeen ja terveyteen kohdistuneita rikoksia sekä liikenne-rikoksia. Hovioikeuksiin saapui 9 700 asiaa vuonna 2013, mikä on 0,9 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuotena. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen julkaisemista luvuista.

Hovioikeuksissa ratkaistut asiat 2002–2013

Hovioikeudet muuttivat käräjäoikeuden päätöksen perusteluja ja lopputulosta näytön uudelleen arvioinnin tai muun syyn takia 27 prosentissa kaikista asioista. 31 prosentissa tapauksista hovioikeudet eivät muuttaneet alioikeuden ratkaisua ja 11 prosentissa muutettiin vain perusteluja. Perusteluja ja lopputulosta muutettiin useammin rikosoikeudellisissa asioissa (29 %) kuin siviiliasioissa (22 %).

Vuoden 2011 alussa otettiin valitusasiassa käräjäoikeudesta hovioikeuteen seulontamenettelyn tilalle ns. jatkokäsittelylupa. Vuoden 2013 aikana hovioikeudet eivät myöntäneet jatkokäsittelylupaa 1 671 asialle. Suurin osa näistä, yli 86 prosenttia, oli rikosoikeudellisia asioita.

Pääkäsittelyssä eli suullisessa käsittelyssä ratkaistiin 2 921 asiaa, mikä on 30 prosenttia kaikista asioista. Vuonna 2013 68 prosenttia pääkäsittelyistä asioista oli rikosasioita. Rikosasioista pääkäsittelyyn etenivät erityisesti monet törkeäasteiset tai vakavat rikokset, kuten henkirikokset, seksuaalirikokset ja törkeät omaisuusrikokset. Riita-asioista pääkäsittelyyn etenivät suhteellisesti eniten kiinteää omaisuutta sekä palvelussopimuksia, toimeksiantoja ja työntulossopimuksia (pl. edellä mainittujen velkomukset) koskevat asiat.

Käsittelyajat lyhentyneet edelleen

Asioiden käsittelyajat hovioikeuksissa ovat lyhentyneet koko 2000-luvun. Keskimääräinen käsittelyaika 2000-luvun alkuvuosina oli yli 8 kuukautta, kun se nyt on enää 5,7 kuukautta. Erityisen paljon ovat vähentyneet yli vuoden kestäneet käsittelyt. Kymmenen vuotta sitten joka neljännen asian käsittely vei vähintään vuoden, mutta vuonna 2013 enää vain joka yhdeksännen.

Rikosoikeudellisten asioiden käsittelyyn kului vuonna 2013 keskimäärin 5,7 kuukautta. Rikosoikeudellisista asioista pisimpään käsittely kesti useissa omaisuusrikoksissa ja ympäristörikoksissa. Huomattavasti keskimääräistä nopeammin käsiteltiin mm. liikenne-rikokset ja ns. muut asiat, joita ovat esimerkiksi pakkokeinoasiat ja kantelut rikosasioissa.

Siviiliasioden keskimääräinen käsittelyaika hovioikeuksissa oli 6,2 kuukautta. Riita-asioita käsiteltiin keskimäärin 8,4 kuukautta ja hakemusasioita keskimäärin 4,1 kuukautta. Riita-asioista pisimmän ajan veivät aineetonta oikeutta, vakuutus- ja kiinteää omaisuutta koskevat asiat. Hakemusasioista keskimääräistä pidempään käsiteltiin mm. pitkäaikaisvankien vapauttamismenettelyyn liittyviä asioita.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Saapuneet, ratkaistut ja vireillä olleet asiat hovioikeuksissa 2002–2013.....	4
Liitetaulukko 2. Hovioikeuksissa ratkaistujen asioiden käsittelyajat 2013.....	4
Liitetaulukko 3. Ratkaistut asiat hovioikeuksittain vuosina 2002–2013.....	4
Liitetaulukko 4. Käsitellyt, siirtyneet ja vuoden aikana saapuneet asiat hovioikeuksittain 2012–2013	5
Laatuseloste: Hovioikeuksien ratkaisut.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Saapuneet, ratkaistut ja vireillä olleet asiat hovioikeuksissa 2002–2013

Vuosi	Edelliseltä vuodelta siirtyneet asiat	Vuoden aikana saapuneet asiat	Ratkaistut asiat	Ratkaistujen asioiden käsittelyaika keskimäärin, kk	Vireillä vuoden lopussa
2002	8 550	13 087	12 413	8,2	9 224
2003	9 285	12 494	12 416	8,7	9 363
2004	9 369	12 573	14 067	8,1	7 875
2005	7 709	12 509	12 916	7,8	7 042
2006	7 275	11 705	12 293	7,6	6 357
2007	6741	11 319	12 076	7,5	5 656
2008	5997	11 359	11 547	6,9	5 387
2009	5 845	11 263	11 264	6,6	5 388
2010	5 822	10 933	11 254	6,6	5 045
2011	5 575	10 320	10 991	6,2	4 458
2012	4 890	9 777	10 227	5,9	3 888
2013	4 461	9 688	9 675	5,7	3 590

Liitetaulukko 2. Hovioikeuksissa ratkaistujen asioiden käsittelyajat 2013

Asiat	Ratkaistut asiat	Käsittelyaika hovioikeudessa alle 2 kk	Käsittelyaika hovioikeudessa 2-5 kk	Käsittelyaika hovioikeudessa 6-11 kk	Käsittelyaika hovioikeudessa vähintään vuosi	Käsittelyaika hovioikeudessa keskimäärin, kk
Asiat yhteensä	9 675	2 666	3 216	2 699	1 094	5,7
Rikosoikeudelliset asiat	6 137	1 754	2 101	1 727	555	5,4
-rikoslakirikokset	5 343	1 315	1 807	1 679	542	5,8
Siviiliasiat	3 538	912	1 115	972	539	6,2
-riita-asiat	1 783	250	421	648	464	8,4
-hakemusasiat	1 682	622	670	317	73	4,1
-kantelut	73	40	24	7	2	2,8

Liitetaulukko 3. Ratkaistut asiat hovioikeuksittain vuosina 2002–2013

Vuosi	Yhteensä	Helsingin hovioikeus	Itä-Suomen hovioikeus	Turun hovioikeus	Vaasan hovioikeus	Kouvolan hovioikeus	Rovaniemen hovioikeus
2002	12 413	3 812	1 503	3 239	1 576	1 403	880
2003	12 416	3 793	1 512	3 164	1 671	1 401	875
2004	14 067	4 717	1 674	3 361	1 806	1 466	1 043
2005	12 916	4 280	1 510	2 907	1 796	1 406	1 017
2006	12 293	3 816	1 540	2 632	1 762	1 389	1 154
2007	12 076	4 000	1 497	2 426	1 608	1 344	1 201
2008	11 547	3 516	1 233	2 854	1 564	1 279	1 101
2009	11 264	3 180	1 209	2 937	1 593	1 179	1 166
2010	11 254	3 200	1 257	2 913	1 570	1 171	1 143
2011	10 991	3 576	1 051	2 695	1 461	1 106	1 102
2012	10 227	3 309	1 080	2 457	1 359	1 019	1 003
2013	9 675	3 254	974	2 203	1 309	935	1 000

Liitetaulukko 4. Käsitellyt, siirtyneet ja vuoden aikana saapuneet asiat hovioikeuksittain 2012–2013

Hovioikeus	Loppuun käsitellyt asiat		Käsittelyaika hovioikeudessa keskimäärin, kk		Edelliseltä vuodelta siirtyneet		Vuoden aikana saapuneet asiat		Seuraavaan vuoteen siirtyneet	
	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012
Yhteensä	9 675	10 227	5,7	5,9	4 461	4 890	9 688	9 777	3 590	3 888
Helsingin hovioikeus	3 254	3 309	6,2	6,5	1 613	1 694	3 276	3 211	1 352	1 415
Itä-Suomen hovioikeus	974	1 080	5,0	5,3	382	433	974	1 032	292	339
Turun hovioikeus	2 203	2 457	5,5	5,9	1 019	1 212	2 180	2 254	783	859
Vaasan hovioikeus	1 309	1 359	7,1	6,5	751	747	1 250	1 366	592	697
Kouvolan hovioikeus	935	1 019	3,4	3,4	255	298	978	975	168	206
Rovaniemen hovioikeus	1 000	1 003	5,2	6,1	441	506	1 030	939	403	372

Laatuseloste: Hovioikeuksien ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilastokeskuksen tuottama Hovioikeuksien ratkaisut -tilasto kuvaa loppuun käsiteltyjä siviili- ja rikosasioita ratkaisun ja asian laadun mukaan hovioikeuspiireittäin, vuoden aikana vireillä olleita asioita sekä asian ratkaisuun kulunutta aikaa. Siviiliasioissa tietoja on myös asian kokonaiskäsitelyajasta, käräjäoikeuteen saapumisesta hovioikeuden ratkaisupäivään sekä rikosasioissa rikoksen tekoajasta hovioikeuden päätöspäivään, syyteharkintaan ja esitutkintaan keskimäärin kuluneesta ajasta. Rikosasioissa kokonaiskäsitelyyn, syyteharkintaan ja esitutkintaan kuluneesta ajasta tiedot on saatu syyttäjien ja alioikeuksien rikosasioiden asianhallintajärjestelmään (ns. Sakari-järjestelmään) kirjatusta jutuista.

Hovioikeudet ovat yleisiä ylioikeuksia käräjäoikeustason yläpuolella. Hovioikeuksia on kuusi: Turun, Vaasan, Itä-Suomen, Helsingin, Kouvolan ja Rovaniemen hovioikeudet. Käräjäoikeudet on jaettu vastaavasti kuuteen hovioikeuspiiriin.

Hovioikeuksien tehtävänä on toimia yleisenä muutoksenhakuasteena käräjäoikeuden ratkaisuun. Muutoksenhakukeinot voidaan ryhmitellä varsinaisiin ja ylimääräisiin muutoksenhakukeinoihin. Varsinaisista muutoksenhakukeinoista tärkein on valitus. Varsinaisiin muutoksenhakukeinoihin luetaan myös takaisinsaanti yksipuolista tuomiota vastaan, jolloin asia voidaan ottaa uudelleen käsiteltäväksi ratkaisun tehneessä alioikeudessa. Ylimääräisiä muutoksenhakukeinoja ovat kantelu tuomiovirheen perusteella, lainvoiman saaneen tuomion purkaminen ja menetetyt määräajan palauttaminen. Asianosaisen, joka tahtoo hakea muutosta käräjäoikeuden ratkaisuun, on ilmoitettava siihen tyytymättömyyttä viimeistään seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jona käräjäoikeuden ratkaisu julistettiin tai annettiin. Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää käräjäoikeuden ratkaisupäivästä lukien. Joissakin lainkäyttöasioissa hovioikeus toimii myös ensimmäisenä oikeusasteena. Rikosasioissa tällaisia asioita ovat valtiollisesti merkittävät, kuten maanpetos- ja valtiopetosrikokset sekä korkeita virkamiehiä koskevat asiat. Myös määrättyt siviiliasiat hovioikeus käsittelee ensimmäisenä oikeusasteena.

Valitusasian käsittelystä hovioikeudessa säädetään oikeudenkäymiskaareissa. Lokakuusta 2003 vuoden 2010 loppuun käräjäoikeuden ratkaisusta hovioikeuteen tehdyt valitukset käsiteltiin ensin ns. **seulontamenettelyssä**. Siinä hovioikeus päätti, otetaanko valitus enempään tutkintaan vai hylätäänkö se heti. Valitusta ei otettu täystutkintaan, jos kolme hovioikeuden jäsentä oli yksimielisiä siitä, että asia on ratkaistu käräjäoikeudessa oikein. Seulontamenettelyä sovellettiin 1.10.2003 jälkeen annettuihin käräjäoikeuden ratkaisuihin, joihin oli haettu muutosta.

Vuoden 2011 alussa oikeudenkäymiskaareen tehtiin muutoksia koskien valitusasian käsittelyä hovioikeudessa. Seulontamenettelyn tilalle tuli ns. **jatkokäsittelylupa**. Riita-asiassa valittaja tarvitsee jatkokäsittelyluvan, jos hovioikeudessa on kysymys vain saamisesta ja valittajan vaatimuksen ja käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen välinen erotus ei ole yli 10 000 euroa.

Rikosasiassa vastaaja tarvitsee jatkokäsittelyluvan, jos häntä ei ole tuomittu ankarampaan rangaistukseen kuin neljä kuukautta vankeutta. Syyttävä ja asianomistaja tarvitsevat jatkokäsittelyluvan, jos valitus koskee rikosta, josta ei syytteessä mainittujen seikkojen vallitessa ole säädetty ankarampaa rangaistusta kuin sakko tai enintään kaksi vuotta vankeutta. Erikseen on säädetty muutamia asiaryhmiä, joissa jatkokäsittelylupaa ei edellä sanotuista rajoista huolimatta tarvita. Tällaisia ovat muun muassa lähestymiskieltoa, sakon muuntorangaistuksen määräämistä ja lapsen elatusta koskevat asiat.

Jatkokäsittelylupa on myönnettävä, jos

- ilmenee aiheita epäillä käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta,
- käräjäoikeuden ratkaisun lopputuloksen oikeellisuutta ei ole mahdollista arvioida jatkokäsittelylupaa myöntämättä,
- lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa on tärkeä myöntää asiassa jatkokäsittelylupa
- luvan myöntämiseen on muu painava syy.

Jos valitusasiassa ei tarvita jatkokäsittelylupaa tai lupa myönnetään, hovioikeus jatkaa asian käsittelyä. Jos jatkokäsittelylupaa ei myönnetä, käräjäoikeuden ratkaisu jää pysyväksi.

Riita-asioiden vapaamuotoinen **sovittelumenettely** otettiin yleisissä tuomioistuimissa käyttöön vuoden 2006 alussa. (Laki riita-asioiden sovittelusta yleisissä tuomioistuimissa 2005/663).

Vuodesta 2008 alkaen tilastoon on lisätty tieto **pääkäsitellyssä** ratkaistuista asioista. Pääkäsitely on suullinen oikeudenkäyntitilaisuus, joka on pääosin samanlainen kuin kärjäoikeudessakin.

Helsingin hovioikeudelle kuuluu asioita, joita ei käsitellä muissa hovioikeuksissa. Näitä erityistehtäviä ovat: sotilasoikeudenkäyntiasiat; eräät immateriaalioikeuden riita-asiat, jotka ovat tulleet Helsingin kärjäoikeudesta; eräät kansainväliset perheoikeusasiat ja lapsikaappausasiat; elinkautiseen vankeuteen tuomitun ja koko rangaistusta rangaistuslaitoksessa suorittamaan määrätyn ehdonalaista vapauttamista koskevat asiat (1.10.2006 alkaen); eräät virkasyyteasiat, valitukset Suomen Asianajajaliiton kurinpitoasioista. Näistä erityistehtävistä johtuen tilastokeskuksen PX-Web Statfin -taulukoissa näkyy Helsingin hovioikeuden alla alioikeutena muitakin kuin Helsingin hovioikeuspiirin kärjäoikeuksia.

Tilastoyksikkönä on asia. Jos asiassa on useampia rikoksia, niistä on valittu törkein rikos. Tilastossa käytetään vuoden lopussa voimassa olevaa alue- ja asialuokitusta. Asialuokituksina käytetään [Kolminumeroista rikosnimikkeistöä](#) ja [Siviiliasian nimikkeistöä](#). Tilaston aihealueella ei ole käytössä kansainvälisiä standardeja.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös oikeustilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolo-tilastot oikeudellisia oloja kuvaavien tilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1497-12).

Tietoja käytetään hovioikeuksien toimintaa kuvaavan tilaston laadintaan. Tilasto on osa tuomioistuinten toimintaa ja oikeusoloja kuvaavia tilastoja Suomessa. Pääasiallisia käyttäjiä ovat oikeushallinto, media ja tutkijat ja opiskelijat.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisaineistoon. Tilaston perustiedot on saatu oikeushallinnon ylläpitämästä hovioikeuksien asianhallintajärjestelmästä. Tilastokeskuksessa hovioikeuksien tiedostoon liitetään vastaava alioikeuden ratkaisu siviiliasioissa tuomioistuinten asianhallintajärjestelmästä (Tuomas) sekä rikosasioissa Sakari-järjestelmästä tietoja käsittelyaikojen laskemista varten.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki hovioikeuksien vuoden aikana lopullisesti ratkaisemat rikos- ja siviiliasiat.

Aineistolle tehdään Tilastokeskuksessa tarkastus- ja loogisuusajoja ja tarvittaessa tiedonantajalle lisäkyselyjä. Aineistoa aina myös verrataan aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin. Mahdolliset havaitut virheet ja puutteet korjataan lopulliseen tilastoaineistoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto tuotetaan vuosittain. Tilastovuotena on kalenterivuosi. Perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuun loppupuolella ja tiedot julkaistaan kesäkuun aikana. Julkaistut tiedot ovat lopullisia.

Tilastokeskuksen julkistamiskalenterin verkko-osoite on <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html#?langs=fi>

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja hovioikeuksien ratkaisemista asioista on saatavissa tilaston [kotisivulta](#) Tilastokeskuksen verkkosivuilta, [maksuttomasta StatFin-tietopalvelusta](#) sekä vuoteen 2009 asti ilmestyneestä Oikeustilastollisesta vuosikirjasta. Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan Tilastokeskuksen oikeustilastoista.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Hovioikeuksien ratkaisut -tilasto sisältää hovioikeuspiireittäin myös kärjäoikeustietoja. Vuoden 2010 alussa muuttuivat kärjäoikeuksien toimialueet eli tuomiopiirit. Tuolloin toimintansa aloitti 27 kärjäoikeutta aiemman 51 sijaan. Osa vanhoista kärjäoikeuksista säilyi ennallaan, mutta suurimmassa osassa sekä nimi että toimialue muuttuivat. Uudet kärjäoikeudet on lueteltu laissa kärjäoikeuslain muuttamisesta (1751/2009). Kärjäoikeusmuutoksesta johtuen hovioikeuksien PX-Web StatFin -tietokantojen aikasarjoja on uudistettu. Vuosien 2009–2013 osalta tiedot on muutettu vastaamaan vuoden 2010 kärjäoikeusluokitusta. Vanhalla kärjäoikeusluokituksella on saatavissa PX-Web- tietokantatietoja vuosilta 2002-2009.

Alkoholirikoksia koskeva rikoslain 50a luku ja alkoholilain muutos tulivat voimaan 1.11. 2009. Uusina rikosnimikkeinä otettiin käyttöön alkoholirikos, törkeä alkoholirikos, lievä alkoholirikos (rikoslakirikoksia) ja alkoholirikkomus (Alkoholilaki). Muutoksen takia rikosnimikkeistöä uudistettiin niin, että ryhmä G Alkoholirikokset poistettiin ja edellä mainitut rikoslakirikokset siirrettiin ryhmään F Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset. Alkoholirikkomus on ryhmässä H Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset.

Vuoden 2009 alusta käytössä oleva uusi rikosten ryhmittely:

A Omaisuusrikokset

B Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

C Seksuaalirikokset

D Rikokset oikeudenkäyttöä, viranomaisia ja yleistä järjestystä vastaan

E Liikennerikokset

F Muut rikoslakia vastaan tehdyt rikokset

H Muita lakeja ja asetuksia vastaan tehdyt rikokset

I Muut asiat

Uutta ryhmittelyä käytetään tilastovuosien 2009-2013 PX-Web -tietokantataulukossa.

7. Yhtenäisyys

Tilastossa ovat kaikki hovioikeuksien lopulliset ratkaisut siviili- ja rikosasioissa. Vastaavanlaajuisia tilastoja ei julkaista muualla. Tilastossa käytetyt asialuokitukset löytyvät Tilastokeskuksen PX-Web StatFin -tietokantapalvelusta. Siviiliasian nimikkeistö ja Kolminumeroinen rikosluokitus ovat suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi Tilastokeskuksen [luokitustietokannassa](#).

Lisätietoja

Heli Hiltunen 029 551 3314

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-484X (pdf)*